

AUSTRHEIM KOMMUNE

Rådmannen

Det kongelige finansdepartement

Dato	Vår ref.	Dykkar ref.
03.03.2015	14/1030 - 9	

Statleggjering av den kommunale skatteoppkrevjaren - Høyringsuttale

Sjå vedlagt saksdokument.

Vennleg helsing
Emma Hjelmtveit
sakshandsamar

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har difor ingen underskrift

Det kongelige finansdepartement

Sakspapir

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
024/15	Formannskapet	PS	25.02.2015

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Jan Olav Osen	FE - 232, HistSak - 08/696	14/1030

Statleggjering av den kommunale skatteoppkrevjaren - Høyringsuttale

Vedlegg:

Høyringsbrev (L)(18849)

Årsmelding 2014 - Skatteoppkrevjar

Framlegg til vedtak:

Austrheim kommune rår i frå statleggjering av skatteoppkrevjaren frå 01.01.2016, og finn at dagens løysing gjev dei beste resultata og framstår som ei effektiv organisering.

Spørsmålet om organiseringa av skatteoppkrevjaren er mest naturleg å handsama i den kommande kommunereforma.

Framlegget inneberer ei uhensiktsmessig sentralisering, når lokal skjøn og lokalkunnskap er mykje av forklaringa på dagens gode resultat.

Formannskapet - 024/15

FS - behandling:

Framlegg frå H v/ Ernst Stellberg:

Austrheim formannskap støtter statleggjering av den kommunale skatteoppkrevjaren.

Rådmannen sitt framlegg fekk 3 røyster og framlegget frå H v/ Ernst Stellberg fekk 1 røyst.

FS - vedtak:

Austrheim kommune rår i frå statleggjering av skatteoppkrevjaren frå 01.01.2016, og finn at dagens løysing gjev dei beste resultata og framstår som ei effektiv organisering.

Spørsmålet om organiseringa av skatteoppkrevjaren er mest naturleg å handsama i den kommande kommunereforma.

Framlegget inneberer ei uhensiktsmessig sentralisering, når lokal skjøn og lokalkunnskap er

mykje av forklaringa på dagens gode resultat.

Saksopplysninger:

Bakgrunn

Framlegg om statleggjering av skatteoppkrevjarane har vore oppe som sak ved fleire høve, men har aldri fått fleirtal i Stortinget. No vert det gjort eit nytt forsøk, og viser til høyringsbrev frå Finansdepartementet med uttalefrist 02. mars 2015, sjå vedlegg.

Skatteoppkreverfunksjonen er viktig for hele vår lokale økonomistyring. Skatteoppkreveren inngår i det totale økonomiske fagmiljøet i kommunen, og bidrar med viktig kompetanse. Vår erfaring er at vi fanger opp avvik fra forventa skatteinngang langt raskere enn ein klarer på nasjonalt plan. Dette gir oss mulighet til å justere drifta tidligare enn dersom vi måtte vente på de offisielle justerte skattetall.

Dagens organisering har en løsningsgrad som ligger heilt i verdstoppen.

Austrheim kommune si skatteoppkrever har en løsningsgrad som følger:

Innbetalt av sum krav siste år	Resultat pr 31.12.2014	Resultatkrav	Differanse
Restskatt for personlege skattytere inntektsår 2012	89,0%	96,4%	-7,4%
Forskuddstrekk Inntektsår 2013	100,0%	99,9%	0,1%
Forskuddsskatt for personlege skattytere inntektsår 2013	99,0%	99,0%	0,0%

Forskuddsskatt for upersonlege skattytere Inntektsåret 2013	100,0%	99,8%	0,2%
Restskatt for upersonlege skattytere Inntektsår 2012	99,9%	99,0%	0,9%
Arbeidsgjevaravgift Inntektsåret 2013	99,9%	99,8%	0,1%
Innfordra Restskatt ,person av sum krav til innfordring Inntektsår 2012	38,2%	65,0%	-26,8%

Det er ingen grunn til å statleggjere vår skatteoppkrever og har liten tro på at resultatene vil bli betre dersom dersom oppgåvene skal utførast på sentralt eller regionalt hald.

Departementet sitt framlegg vil innebere ein klar risiko for proveny tap. Dette spørsmålet er utreda av Oslo Economics, som har gått gjennom tallmaterialet og berekna konsekvensane av endra

innkrevingsprosent.

Berekingane viser at det norske fellesskapet risikerer eit årlig provenyrtap i området 0,5-1,5 milliarder kroner dersom forslaget blir vedtatt. Utredninga viser vidare at endringar i innkrevingsgrad på så lite som 0,05-0,15 prosentpoeng vil gjøre departementets forslag ulønnsomt, selv etter den foreslåtte bemanningsreduksjonen.

Den anførte bemanningsreduksjonen er ikkje sannsynleg. Forventa gevinster av fagsystemet SOFIE er allerede henta ut, slik at for dei sakene som vert handsama manuelt, som vil være de same sakene uansett organisering, er utøving av lokalt skjønn eit mål og ein føresetnad for eit godt og riktig resultat. Dette viktige aspektet synes ikke belyst i høringsdokumentene.

Innenfor sammenliknbare områder som innkreving av arbeidsgiveravgift og mva har den kommunale innkrevinga gjennomgåande betre resultater enn statleg, med ein kommunal løsningsgrad på 99,8% mot statlig løsningsgrad på 99,4%. Da det her er snakk om meget store beløp vil selv små forskjeller i løsningsgrad kunne ha merkbar betydning for provenyet til Austrheim kommune.

Den foretatte risikovurderingen av provenyrtap synes utilstrekkeleg og overfladisk. Den tar ikkje høyge for ovannemnte momenter og gir inntrykk av å vere tilpassa ønsket resultat.

Vi jobber proaktivt og preventivt for å sikre at arbeidsgjevarne i Austrheim kommune innberetter riktig grunnlag. Vår kontorkontroll inneber synleg og merkbar aktivitet overfor arbeidsgjevarane. Vi purrer når vi ikkje mottar oppgåver, vi kontakter dem pr telefon når vi ser at dei har innberetta feil, vi oppsøker dem fysisk og etterspør oppgåver og gjennom vår arbeidsgjevarkontroll avdekker vi det som skulle vore innberetta. Vi gjer eit viktig preventivt arbeid som bidrar til at våre arbeidsgjevarer innberetter riktig grunnlag og gjennomfører, berekner og innbetaler korrekt forskotstrekk, utleggstrekk og arbeidsgjeveravgift.

Det er dette arbeidet og nærleiken til innbyggerane, kombinert med forskotsordninga, som gir dagens gode resultater.

Vi meiner dirfor at vår nærleik til innbyggerane og vår lokalkunnskap i stor grad bidrar både til forskotsordninga suksess og til dei gode resultatene for innkreving av dei andre skattartane.

Nærleiken til skattesubjektene er også viktig i kampen mot svart økonomi. At vi er tilstades lokalt som kontrollinstans har ein klar preventiv effekt. Dersom skatteoppkreveren vert statleggjort og sentralisert vil avstanden mellom kontrollinstansen og kontrollsubjektene auke i vesentleg grad. Mange kommunar og byer vil ikkje ha nokon kontrollinstans i det heile. For Austrheim kommune vil næraste kontrollinstans vere (sjå rapport). Vi vurderer denne auka avstanden som betydeleg risikofaktor for auka svart økonomi og arbeidslivskriminalitet.

I den andre enden av skalaen er det også vår erfaring at nærleiken til innbyggerane er viktig for å bistå dei vanskjelegstilte skattytarne; dei som ikkje alltid kan hjelpe seg sjølve eller som av andre grunner ikkje kan ivareta sine egne interesser. Nærleiken og lokalkunnskap er viktig også for å forstå og hjelpe dei som treng det mest.

Skatteoppkreverne er i dag ein viktig og godt integrert del av vår lokale administrasjon.

Departementet hevder skatteinnkreving ikkje er ein naturleg kommunal oppgåve, blant anna fordi det skal utøvast «*liten grad av skjønn*». Vi meiner at nettopp muligheten til å utøve lokalt skjønn

innanfor lovens rammer, er eit bidrag til våre gode resultat og stiller oss difor uforståande til påstanden. Vi opplever at nærleiken, å vere tilstades og forståinga for dei lokale forhold bidrar til både lojalitet og legitimitet til skattesystemet.

Framlegget om statliggjerung kjem midt i kommunereformen. Eit uttalt mål i kommunereformen er å «flytte makt og ansvar til større og mer robuste kommuner». Regjeringa seier den vil «vise mer tillit til lokalpolitikarane og gje kommunane mer handlingsrom. Alternativet er fortsatt sentralisering.» Å statleggjere skatteoppkrevjaren vår er difor i strid med dei uttalte målene for kommunereformen.

Stortinget ga si tilslutning i Prop. 95 S (2013–2014) til retningslinjer for oppgåvefordeling mellom stat og kommunar. Departementet trekker særleg frem punkt 3, om at: «oppgaver som ikke skal la seg påvirke av lokalpolitiske oppfatninger og lokalpolitiske forhold, og som derfor er kjennetegnet av standardisering, regelorientering og kontroll, bør i utgangspunktet være et statlig ansvar». Dette er derfor i tråd med oppgave- og ansvarsfordelingen som skal vurderes i kommunereformen.» som et argument for statleggjering nå.

Fleire av dei andre prinsippa, til dømes punkt 1: «Oppgaver bør legges på lavest mulige effektive nivå.» trekker imidlertid i den andre retningen og taler for fortsatt kommunal organisering. Samla sett er det lite ved skatteoppkrevarens oppgåver som tilseier at dei, etter nevnte retningslinjer, klart fell utanfor de områda som skal handsamast i kommunereformen. Forskotsordningen spesielt og skatteinnkreving generelt er og bør vere påverka av lokale- og lokalpolitiske tilhøve.

Etter vårt syn er organiseringa av skatteoppkreveren ein naturleg del av den totale gjennomgangen av den samlede oppgave- og ansvarsfordelingen mellom stat og kommunar i kommunereformen.

Vi meiner difor det er uheldig å forsere en beslutning om dette nå og anbefaler at spørsmålet vert teke opp til ein samla handsaming i kommunereforma.

Oppsummering:

Kombinasjonen av et irreversibelt forslag, mangelfull utredning av gevinster og klar risiko for provenytap gjer at Austrheim kommune rår ifrå statliggjerung av skatteoppkreveren frå 01.01.2016.

Vi meiner dagens løysing gjer dei beste resultat og fremstår som ein effektiv organisering. Spørsmålet om organiseringa av skatteoppkreveren er mest naturleg å handsame i kommunereforma.

Vi meiner framlegget er eit døme på uheldig distriktspolitikk fordi nærleiken og lokalkunnskap er spesielt viktig i denne saken. Framlegget inneber ein uhensiktsmessig sentralisering, når lokal skjønnsutøving og lokalkunnskap er mykje av forklaringa på dagens gode resultat. Vi meiner Austrheim kommune sjølv har best kompetanse og forutsetning for å samarbeide med og håndtere vårt lokale næringsliv og våre innbyggjare innanfor høyringa sine føreslegne områder.

Vi vil også bemerke at høringsdokumenta i svært liten grad gjer nokon grunngeving for kvifor skatteoppkrevarfunksjonen skal overførast. Vi reagerer på at hovedspørsmålet om kvifor overføringa skal skje, i svært liten grad er utreda. Dette til tross for at framlegget kan få betydelege negative konsekvensar for Austrheim kommune og som nemnt inneber ein risiko for vår likviditet, økonomistyring og økonomiskompetanse. Særleg i lys av at ein eventuell statleggjering vil vere irreversibel er vi negative til departementet sitt framlegg.

Vurdering

Skatteoppkrevjarfunksjonen er viktig for heile vår lokale økonomistyring. Skatteoppkrevjaren inngår i det totale økonomiske fagmiljøet i kommunen, og bidrar med viktig kompetanse. Vår erfaring er at vi fangar opp avvik frå forventa skatteinngang langt raskare enn ein klarer på nasjonalt plan. Dette gir oss høve til å justere drifta tidligare enn dersom vi måtte venta på dei offisielle justerte skattetal. Vi meiner vidare at dagens kommunale løysing er den beste då den gir svært gode resultat og framstår som ein effektiv organisering. Statleggjering i tråd med den svært stramme skisserte tidsramma inneberer risiko for provenyrtap, reduksjon av nødvendig kompetanse i vår kommune og eit uheldig personalløp med fare for tap av nøkkelpersonell, og elles vil ein peike på at spørsmålet om organiseringa av skatteoppkrevjaren er naturleg å handsama opp i mot kommunereformarbeidet.

Lokal kunnskap og kjennskap til skattesubjekta er viktig i kampen mot svart økonomi, og kommunal kontrollinstans har ein klar preventiv effekt. Dersom funksjonen vert statleggjort og sentralisert vil avstanden mellom kontrollinstansen og kontrollsubjekta auke i vesentleg grad. Mange kommunar vil ikkje ha nokon kontrollinstans i det heile. Me ser auka avstand som ein betydeleg risikofaktor for økt svart økonomi og arbeidslivskriminalitet.

Konklusjon

Eg rår til fylgjande:

Austrheim kommune rår i frå statleggjering av skatteoppkrevjaren frå 01.01.2016, og finn at dagens løysing gjev dei beste resultatata og framstår som ei effektiv organisering.

Spørsmålet om organiseringa av skatteoppkrevjaren er mest naturleg å handsama i den kommande kommunereforma.

Framlegget inneberer ei uhensiktsmessig sentralisering, når lokal skjøn og lokalkunnskap er mykje av forklaringa på dagens gode resultat.